

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza Hukuku Genel Hükümler Bitirme Sınavı Soruları
(İkinci Öğretim Öğrencileri – 07.06.2018; 15:00)

Açıklamalar: Sınav süresi 2 saattir. Olay ve Metin sorularını ayrı ayrı kağıtlara yanıtlayınız. Olay soruları için bir tabaka daha ek kağıt alabilirsiniz. Sınavın ilk 30 dakikası salondan ayrılmanıza izin verilmeyecektir. Yazınızın okunaklı, cevaplarınızın gerekçeli olmasına özen gösteriniz. Başarılar dileriz.

Olay I

A küçük araçlarla (go kart) otomobil yarışları imkânı sunan bir işletme sahibidir. Pist ve araçlar A tarafından bir ücret karşılığında müşterilere kiralanmaktadır. İşletmenin yoğun olduğu günlerden birisinde müşterilerden C ile işletmeci A arasında bir tartışma yaşanır. Tartışma sırasında C, sıranın kendilerinde olmasına rağmen başka kişilerin öne alındığını söyleyerek A'ya burada resmen insanlara eziyet ettiklerini, bu durumu şikâyet edeceğini söyler. A'nın ellerinde olan tüm araçların pistte olduğunu söylemesi üzerine C, pistin yanında boş duran kırmızı aracı göstererek A'yı yalancılıkla itham eder. Çalışanları ve diğer müşteriler önünde yeterince küçük düşen A, C'nin talebini kabul eder. Kırmızı aracın hazırlanmasını sürüş güvenliğinden sorumlu çalışanı B'ye söyler. B, A'nın yanına gelerek aracın fren sisteminde sorun olduğunu, daha önce kazaya neden olduğunu söylese de, A "kendi düşen ağlamaz" diyerek aracın hazırlanması talimatında ısrar eder. B, işi kaybetme ve A'nın talimatlarına uymayan çalışanlarına yönelik kötü muamelelerini bildiğinden aracı hazırlar. Araç hazırlandığı sırada C'ye sıra gelir ve C sağlam olan bir başka araca binerek sürüşünü gerçekleştirir, ancak fren aksamında sorun olan araç da bu esnada A'nın oğlu O ve kız arkadaşı K tarafından alınmış ve piste çıkmıştır. Durumdan haberdar olan A, hızla piste çıkarak oğlu O'yu durdurmaya çalışsa da fren mekanizması bozuk olan araç, A'ya çarparak ancak durabilir. Kazada O hayatını kaybeder, K ise kafatasında kırık oluşturacak şekilde yaralanır. A ise basit sıyrıklarla kazayı atlatır. K'nın hastanede çekilen beyin tomografisinde beyinde bir tümör saptanır. Kafatasındaki kırıkla birlikte tümör nedeniyle de acilen ameliyata alınır. Ameliyat sonunda K bitkisel hayata girer. Hazırlanan tıbbi raporda kafatası kırığının bitkisel hayata neden olacak nitelikte olmadığı, ancak beyin tümörünün travma ile birleşmesi sonucu ölüm sonucunun doğduğu tespit edilir.

Olayda A ve B'nin ceza sorumluluklarını suç sistematğine göre inceleyiniz.

Olay II

Yakın arkadaşlar A, B ve C birlikte rafting yapmak için Çoruh nehrine giderler. A ve B daha önce de rafting yapmış tecrübeli sporculardır, ancak C hayatında ilk defa bu sporu yapmakta ve yüzme bilmemektedir. C'nin tecrübesizliği A ve B arasında şaka konusu olmuş, C'ye yol boyu bottan düşerse başının çaresine bakması gerektiği, kendisini dönüp alma şanslarının olmadığı şaka yollu söylenmiştir. Zaten ürkek bir kişiliği olan C, bu durumdan daha da şüphelenmiştir. Bota bindikleri esnada konuya tamamen yabancı olan C, botun içinde bulunan denge ağırlıklarının ne işe yaradığını anlamaz ve kendisinin hareket yeteneğini kısıtladığı için bottan çıkararak kenara koyar. Suda ilerledikleri ve suyun hızının giderek arttığı bir noktada botun dengesi bozulur ve C bottan düşeceği korkusuna kapılır. Esasında anlık iniş çıkışların olduğu raftingde bu tür durumlar normaldir. Ancak tecrübesizliği nedeniyle durumu tam olarak değerlendiremeyen C, botun içinden düşeceği endişesi ile ayaklarını önünde oturan B'ye doğru uzatmaması gereken bir biçimde uzatır ve emniyet kemerini de takmamış olan B'nin bottan düşmesine neden olur. C, ayaklarını uzattığı sırada B'nin düşmesine neden olabileceğini fark etmiştir. Ancak aksi durumda da kendisinin suya düşeceği ve yüzme bilmemesi nedeniyle öleceği endişesini taşımaktadır. Kaskını da takmayan B, başını kayalıklara çarparak beyin kanaması geçirir. Olaya ilişkin hazırlanan uzman görüşünde, C'nin düşmesi ihtimalinin ancak botun ters dönmesi durumunda söz konusu olabileceğini, botun bu biçimde sarsılmasının ana nedeninin ise yine C tarafından çıkarılan denge ağırlıkları olduğu tespit edilir.

Olayda C'nin ceza sorumluluğunu suç sistematğine göre inceleyiniz.

Metin Soruları

1. Türk Ceza Kanununda yer alan ceza sorumluluğunu kaldıran bir nedenin hukuka uygunluk nedeni mi yoksa kusuru kaldıran bir neden mi olduğunu hangi gerekçelerle belirlersiniz? Bu ayırımın doğurduğu sonuçlar nelerdir?
2. Türk Ceza Hukuku Reformu kapsamında, hangi temel kanunlar yapılmıştır? Bu kanunlaştırmadaki temel özellikler nedir? Kanunilik İlkesi ve Kusur İlkesinin Türk Ceza Kanunundaki önemli yansımaları nelerdir?

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

(Toplam Puan 45)

Olayda işletmeci A ve çalışan B'nin fren sistemi sorunlu olan aracı kullanılmak üzere piste getirmesi ve bu aracı kullanan O ve K'nın kaza yapması sonucu ölmeleri *neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama* (TCK 87) ve K'nın kafatasının kırılması 87/3 çerçevesinde ele alınabilir. (1+1)

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

- Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama suçu ile korunan hukuki değer insanın vücut bütünlüğü ve dokunulmazlığıdır. **1**

III. İRDELEME

A. SUÇUN UNSURLARI AÇISINDAN İRDELEME

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Konusu:

- Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama suçunun konusu insan vücududur. Olayda O ve K'nin vücududur. **2**

b. Suçun Mağduru:

- Her iki suç bakımından da mağdur herkes olabilir. Olayda mağdur O ve K'dır. **2**

c. Suçun Faili:

- Her iki suç da herkes tarafından işlenebilir. Olayda fail B'dir. (A'nın durumu iştirak başlığı altında değerlendirilecektir.) **2**

d. Fiil:

- Vücuda acı verebilecek, sağlığın ya da algılama yeteneğinin bozulmasına yol açabilecek her türlü davranış, yaralama suçunun fiil unsurunu teşkil etmektedir. Olayda fren sistemi sorunlu olan aracın piste getirilmesi ve bu aracın O ve K tarafından kullanılması sonucunda gerçekleşen kazada O ve K'nın hayatını kaybetmesi olayında kişilerin vücuduna acı verilerek yaralama suçunun fiil unsuru gerçekleşmiştir. **1**

e. Netice:

- Yaralama suçunun neticesi, vücuda acı verilmesi, sağlığın ya da algılama yeteneğinin bozulmasıdır. Olayda yaralamaya yönelik fiil sonucu bu netice gerçekleşmiştir. **1**
- Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama suçu için mutlaka kanunda belirtilen neticelerden birinin gerçekleşmiş olması gerekir. Bu neticelerden biri de ölümdür (TCK md. 87/4). Olayda O ve K'nın hayatını kaybettiği bilgisine yer verilmiştir. Bu bakımdan olayda neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama suçunun neticesinin gerçekleştiği belirtilebilir. **2**
- K'nın kafatası kırıldığından TCK 87/3 bakımından da ağır netice gerçekleşmiştir. **1**

f. Nedensellik Bağı:

- Olayda kümülatif nedensellik değerlendirilmelidir. Kümülatif nedensellikte tek başına neticeyi meydana getirmeye elverişli olmayan birden fazla nedenin birleşerek neticeyi meydana getirmektedir. Ancak bu tür durumlarda her bir hareketle netice arasında nedensellik bağının olduğu kabul edilmesi gerektiğinden olay bakımından nedensellik bağı vardır. **2**

g. Objektif İsnadiyet:

- Objektif isnadiyet, suçun konusu bakımından izin verilen riski aşan bir tehlikenin meydana getirilmesi ve bu tehlikenin tipe uygun bir netice olarak gerçekleşmesi halinde söz konusu olur. **1**
- Çeşitli haller objektif isnadiyetin kalkmasına yol açar. Bunlar; riski azaltıcı haller, tehlikenin hukuken önem taşımayacak ölçüde artırıldığı haller, izin verilen risk halleri, tehlikenin

netice olarak gerçekleşmediği haller, normun koruma alanına girmeyen haller, hukuka uygun alternatif davranışlardır. **2**

- Olayda A ve B'nin fren sistemi sorunlu olan aracı kullanılmak üzere piste çıkarmaları izin verilen riski aşan bir tehlike oluşturmaktadır. Ayrıca bu tehlikenin, ölüm neticesi olarak gerçekleştiği de görülmektedir. K'nın kafatası kırıklarının bitkisel hayata neden olabilecek nitelikte olmadığı ancak beyin tümörünün travma ile birleşmesi sonucunda ölümün meydana geldiği bilgisinin verildiği görülmektedir. Bu bakımdan olayda tehlikenin netice olarak gerçekleşmediği hal söz konusudur. **3**
- K bakımından kasten yaralama neticesinde vücutta kemik kırılmasına neden olunması neticesi bakımından incelemeye devam edilecektir.

2. Manevi Unsur

- Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçlarında iki aşamalı bir değerlendirme yapılması gerekir. Öncelikle kasten işlenen bir temel suçun söz konusu olması gerekir. Kişinin ağır neticeden sorumlu tutulabilmesi için ise en azından taksirle hareket etmiş olması gerekir. **2**
- **Yaralama suçu bakımından** somut olay değerlendirildiğinde, işletmenin yoğun olduğu bir saatte fren sistemi tutmayan bir aracın pistte getirilmesi durumunda müşterilerin bu aracı kullanarak kaza yapabilecekleri öngörülebilir bir neticedir. Ayrıca bu aracın daha önceden kazaya sebep olduğu bilgisi verilmiştir. Bu sebeple A ve B'nin neticeyi kabul ettikleri ve yaralama bakımından olası kastlarının olduğu söylenebilir. **1**
- O'nun ölümü bakımından kişiyi sorumlu tutabilmek için kişinin ağır netice olan ölüm bakımından taksirinin olması gerekmektedir. Olayda fren sistemi bozuk olan bir aracın kullanılması sonucunda ölüm neticesinin meydana gelebileceği öngörülebilir bir durumdur. Ancak somut olayda kişinin neticeyi öngördüğü söylenebilir. Ancak bu neticenin kabullenildiğine dair bir veri yer almamaktadır. **1**
- K bakımından gerçekleşen kafatası kırılması açısından değerlendirme yapılacak olunursa fren sistemi bozuk bir aracın kullanılması durumunda meydana gelecek kazalarda bu tür ağır neticelerin meydana gelebileceği öngörülebilir bir durumdur. Somut olayda B'nin aracın sorunlu olduğunu söylemesi üzerine A'nın "*kendi düşen ağlamaz*" demesi bu tür ağır neticelerin meydana gelebileceğini öngördüğü ve kabullendiği şeklinde değerlendirilebilir. **1**
- Olayda değerlendirilmesi gereken diğer bir durum A ve B'nin aracı C'nin kullanması için piste getirmesi ancak O ve K tarafından aracın kullanılması durumudur. Olayda kişi bakımından gerçekleştirilen bu tür sapmalar manevi unsur bakımından dikkate alınmayacaktır. **1**

B. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU:

- Olayda bu başlık bakımından tartışılacak bir husus yoktur.

C. NİTELİKLİ UNSURLAR

- Olayda O A'nın oğludur. Bu bakımından nitelikli hal A'nın iştirak statüsüne göre söz konusu olabilecektir. (Ayrıntılı açıklama için bkz: İştirak Başlığı)

D. KUSUR:

- Olayda bu başlık altında haksız tahrik değerlendirilmelidir. Haksız tahrik, kusuru etkileyen bir nedendir. Haksız tahrik için haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işlenmesi halinde kişinin kusuru etkilenecek ve kişinin cezasında belli bir oranda indirim yapılacaktır. Haksız fiilin bulunup bulunmadığının tespitinde tüm hukuk düzeni dikkate alınacaktır. **1**
- Haksız tahrikin söz konusu olabilmesi için fiilin haksız fiili işleyen kişiye karşı gerçekleştirilmesi gerekir. **1**
- Olayda C, A'yı müşteri ve çalışanların önünde yalancılıkla itham etmiştir. Ancak tipik fiil O ve K'ya karşı gerçekleştirilmiştir. Bu bakımdan haksız tahrik söz konusu değildir. **1**

- **Olayda haksız tahrikin maddi koşullarında hataya ilişkin açıklama varsa (30/3) (1 puan)**
- Olayda bu başlık bakımından değerlendirilmesi gereken bir diğer konu cebir ve tehdit etkisi altında suçun işlenmesi halidir. Cebir ve tehdit, kusuru kaldıran bir neden olup kişiye ceza verilmez. Buna göre karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye ceza verilmez. **1**
- Cebir veya tehditten söz edilebilmesi için bir kimseden gelen bir cebir veya tehdidin bulunması, bu cebir veya tehdidin muhakkak ve ağır olması gerekir. **1**
- Ancak bu tehdit ve korkutmanın muhakkak ve ağır olması gerekir. Olayda bu tehditin ağır ve muhakkak olduğu söylenemeyecektir. **1**

E. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. TEŞEBBÜS

- Olayda gönüllü vazgeçme değerlendirilmelidir.
- Gönüllü vazgeçme, cezayı kaldıran şahsi bir sebeptir. Gönüllü vazgeçme, suçun icra hareketlerinden gönüllü olarak vazgeçilirse veya suçun tamamlanması ya da neticenin gerçekleşmesi kişinin kendi çabalarıyla engellenirse söz konusu olabilir. Sonucu ise, kişinin teşebbüsten dahi sorumlu tutulmaması, ancak tamam olan kısmın bir suç oluşturması halinde ise tamam olan suçtan sorumlu tutulmasıdır. **1**
- İştirak halinde işlenen suçlarda gönüllü vazgeçme TCK 41.maddede düzenlenmiştir. Buna göre iştirak halinde işlenen suçlarda, sadece gönüllü vazgeçen suç ortağı, gönüllü vazgeçme hükümlerinden yararlanacaktır. Suçun gönüllü vazgeçenin gösterdiği gayreti dışında başka bir sebeple işlenmemiş olması veya gönüllü vazgeçenin bütün gayretine rağmen işlenmiş olması hallerinde de gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanır. **1**
- Olayda A, Oğlu O ve kız arkadaşı K'nın aracı kullandığını fark eder ve O'yu durdurmaya çalışır. Olaya baktığımızda her ne kadar netice gerçekleşmemiş olsa dahi geri dönüşü olmayan bir durum söz konusudur. Bu bakımdan bu aşamadan sonra etkin bir çabanın gösterilmesi mümkün olmadığından gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanamayacaktır. **2**

2. İŞTİRAK

- Olayda A'nın dolaylı fail mi azmettiren mi olduğuna bakılması gerekmektedir.
- Dolaylı faillikten bahsedilebilmesi için iradeye hakimiyetin söz konusu olması gerekir. Olayda kişinin karşı koyamayacağı ve kurtulamayacağı bir cebir ve tehdit söz konusu olmadığından iradeye hakimiyetin olduğu söylenemeyecektir. **2**
- Bu bakımından A suç işleme fikri olmayan birine suç işleme kararı verdirdiği için azmettiren olarak sorumlu olacaktır. **1**
- Olayda ayrıca nitelikli hal bakımından değerlendirme yapılması gerekmektedir. Suç ortaklarının sorumluluğu asıl fiile göre belirlenir. Olayda B bakımından suçun altsoya karşı işlenmesi nitelikli hali söz konusu olmadığından O'nun A'nın oğlu olması nitelikli halin uygulanması bakımından sonuç doğurmayacaktır. Bu bakımdan A ve B suçun temel halinden dolayı sorumlu olacaklardır. **1**

3. İÇTİMA

- Olayda aynı neviden fikri içtima gündeme gelir zira olayda B tek fiiliyle 87/3 ve 87/4'de yer alan suçun oluşmasına sebep olmuştur Buna göre işlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır. **1**

- TCK 43/3'te aynı neviden fikri içtimanın istisnaları yer almaktadır. Yaralamada bu istisnalardan olduğundan aynı neviden fikri içtima hükümleri uygulanamayacaktır.

1

İkinci Olay **(Toplam Puan 12 Puan)**

Olayda A ve B'nin fren sistemi bozuk olan aracı piste çıkarmaları neticesinde gerçekleşen kazada A'nın yaralanması *taksirle yaralama* suçu bakımından değerlendirilecektir. (1+1)

I. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Kasten öldürme suçu bakımından korunan hukuki değer yaşam hakkı, neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama bakımından ise vücut dokunulmazlığıdır. 1

II. İRDELEME

A. SUÇUN UNSURLARI AÇISINDAN İRDELEME

1. Maddi Unsurlar

Suçun Faili: Taksirle yaralama suçu herkes tarafından işlenebilen bir suç olup suçun faili B'dir. A bu suçun mağduru olduğundan ve mağdurla fail birleşmeyeceğinden dolayı A bu suçun faili olamayacaktır.

Suçun Konusu: Yaralama suçunun konusu insan vücududur. Olayda suçun konusu A'nın vücududur.

Suçun Mağduru: Yaralama suçunun mağduru, vücudu saldırıya uğrayan kişidir. Olayda suçun mağduru A'dır.

Fiil:

- Bir kimsenin vücuduna acı veren, sağlığının veya algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan her türlü fiil, yaralama suçunun fiil unsurunu teşkil etmektedir. Yaralama suçu, seçimlik hareketli bir suçtur. Taksirli suçlarda dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık durumunun değerlendirilmesi gerekir. Failin kişisel yetenekleri göz önünde bulundurulmaksızın objektif esastan hareket edilir. 2
- Olayda fren sistemi arızalı olan bir aracın piste çıkarılması objektif özen yükümlülüğüne aykırı bir davranıştır. Fren sistemi bozuk aracın kullanılması sonucunda gerçekleşen kazada kişilerin yaralanması durumunda fiil unsuru gerçekleşmiştir. 2
- **Netice:** Yaralama suçunun kanuni tanımında fiilin yanı sıra ayrıca vücuda acı verme, sağlığın veya algılama yeteneğinin bozulması şeklindeki neticelerin meydana gelmesi öngörülmüştür. Olayda netice de gerçekleşmiştir. 1

Nedensellik Bağı: Nedensellik bağı bulunmaktadır.

2. Manevi Unsur

- Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeden gerçekleştirilmesidir. 1
- Olayda kişi fren sistemi arızalı olan bu aracın kullanılması durumunda bir kaza gerçekleşebileceğini ve bunu sonucunda kişilerin yaralanabileceğini öngörmüş ancak neticenin gerçekleşmesini istememiştir. Bu bakımdan bilinçli taksir söz konusudur. 1

3. Hukuka Aykırılık Unsuru

Herhangi bir hukuka uygunluk nedeni bulunmamaktadır.

B. NİTELİKLİ UNSURLAR

Herhangi bir nitelikli unsur bulunmamaktadır.

C. KUSUR

Kusuru azaltan veya kaldıran bir neden yoktur.

D. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. Teşebbüs: Suç tamamlanmıştır.

2. İştirak: Herhangi bir husus bulunmamaktadır.

3. İctima:

Olayda farklı neviden fikri ictima gündeme gelecektir. B işlemiş olduğu tek fiille neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun ve taksirle yaralama suçunun oluşumuna neden olmuştur. Kişi en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılacaktır. **2**

Üçüncü Olay (Toplam Puan 23 Puan)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

C'nin, botun içinden düşeceği endişesiyle ayaklarını önünde oturan B'ye uzatması ve B'nin bottan düşerek başını kayalıklara çarpıp beyin kanaması geçirmesi olayında C, neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu (TCK md. 87/1-d) dolayısıyla sorumlu tutulabilir. (1+1)

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

- Yaralama suçları ile korunan hukuki değer vücut bütünlüğü ve dokunulmazlığıdır.

III. İRDELEME

A. SUÇUN UNSURLARI AÇISINDAN İRDELEME

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Faili:

- Bu suç herkes tarafından işlenebilir. Olayda Fail C'dir. **1**

b. Suçun Konusu:

- Olayda B'dir. **1**

c. Suçun Mağduru:

- Olayda suçun mağduru, beyin kanaması geçiren B'dir. **1**

d. Fiil:

- İşlemeyi kast edilen neticeden daha ağır veya başka bir neticenin oluşması halinde neticesi sebebiyle ağırlaşmış suç söz konusu olur. C'nin botun içinden düşeceği endişesiyle ayaklarını önünde oturan B'ye doğru uzatmaması gereken bir biçimde uzatması ve B'nin bottan düşerek başını kayalıklara çarpması ile fiil unsuru gerçekleşmiştir. Bu nedenle fiil, kasten yaralamanın tipikliğini (TCK m. 86) meydana getirmektedir. Ancak olayda daha ağır bir netice olarak yaşamını tehlikeye sokan bir durum olan beyin kanaması meydana gelmiştir. **2**

d. Netice:

- TCK md. 87/1-d gereğince kast edilen yaralama neticesi yerine yaşamını tehlikeye sokan bir durum olan beyin kanaması meydana gelmiştir. Dolayısıyla neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun neticesi gerçekleşmiştir. **1**

e. Nedensellik bağı:

- Nedensellik bağı bulunmaktadır.

f. Objektif İsnadiyet: (Teorik bilgiler için I. Olay)

- Olaydaki ağır neticenin C'ye objektif olarak isnad edilip edilemeyeceği tartışılmalıdır.
- Olayda B emniyet kemerini takmadığından ve kaskı olmadığından, mağdurun kusurunun isnadiyetin ortadan kalkmasına neden olup olmayacağı tartışılmalıdır. "Mağdurun olağan olmayan kusurlu davranışı", failin neticeye hükmedebilirliğini ortadan kaldıran bir durumdur. Ancak olay bağlamında değerlendirdiğimizde, her ne kadar mağdurun kemer ve kaskını takmaması nedeniyle ağır netice gerçekleşmiş olsa da, netice B'nin oluşturduğu risk

alanı içerisinde meydana geldiğinden neticeye hükmedebilirliği ortadan kalkmamıştır ve mağdurun kusuru objektif isnadiyeti kaldıracak ölçüde kusurlu bir davranışı ihtiva etmediğinden ağır netice faile objektif olarak isnat edilebilecektir. 4

2. Manevi Unsur

- Neticesi sebebiyle ağırlaşmış suçlarda failin ağır neticeden sorumlu tutulabilmesi için en azından taksirle hareket etmiş olması gerekir.
- Olayda C ayaklarını uzattığı sırada B'nin düşmesine neden olabileceğini fark etmiştir. Bu nedenle yaralama fiili bakımından, kabullendiğini yani olası kastla hareket ettiğini söyleyebiliriz. 1
- Ağır netice bakımından ise kişinin bilinçli taksirinin mi adi taksirin mi olduğu tartışılabilir. Adi taksir; dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyle gerçekleştirilmesidir. Bilinçli taksir; Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde söz konusudur.
- Somut olay bağlamında değerlendirdiğimizde, B tecrübeli bir sporcudur ve yüzme bilmektedir. Ancak rafting sporunun zorluğu ve yarattığı risk düşünüldüğünde netice hayatın olağan tecrübeleri göz önüne alındığında objektif olarak öngörülebilir niteliktedir. C'de B suya düşse de tecrübeli bir sporcu olduğundan ve yüzme bildiğinden dolayı kendini kurtarır düşüncesiyle hareket etmiş olabilir. Bu bakımdan C, B'nin düşebileceğini öngörmüş ancak aksi şekilde davranması durumunda kendisinin suya düşeceğini Ayrıca ağırlıkların ne işe yaradığını bilmemektedir. Bu nedenle de ağır netice öngörülemez olarak gerçekleşmiş yani bilinçsiz taksirle hareket etmiştir. 2

B. KUSUR

- Kusur bakımından değerlendirilmesi gereken husus, C bakımından zorunluluk halidir. Zorunluluk hali, kusuru etkileyen bir hal olup mazeret nedenidir. Kişi bu zorunluluk hali sebebiyle mazur görülmekte ve cezalandırılmamaktadır. *Tehlikeye ilişkin şartlar:* Tehlikenin; ağır ve muhakkak olması, kendisine veya başkasına ait bir hakka yönelmiş olması, failin tehlikeye bilerek neden olmaması ve tehlikeye karşı koyma yükümlülüğünün bulunmaması. 2
- *Tehlikeden korunmaya ilişkin şartlar:* Kişinin tehlikeden başka suretle korunma olanağının bulunmaması ve tehlike ile korunmaya yönelik fiil arasında bir orantının bulunması 2
- C'nin raftingde anlık iniş çıkışlar normal olmasına rağmen tecrübesizliği nedeniyle durumu tam olarak değerlendirememesinden dolayı düşeceği ve yüzme bilmediğinden dolayı öleceği endişesiyle fiili gerçekleştirilmesi kusurluluğu kaldıran veya azaltan nedenlerin maddi şartlarında hata (m. 30/3) olarak değerlendirilmelidir. 2
- Zira C burada zorunluluk halinin varlığında hataya düşmektedir. Burada hatanın kaçınılmaz olup olmadığı tartışılmalıdır. C ağırlıkların ne işe yaradığını bilmeden ağırlık merkezini çıkarttığından tehlikeye bilerek neden olmamıştır. Olaya tecrübesizliğinden kaynaklandığından hata kaçınılmazdır ve kişinin kusuru yoktur. 2

D. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

- Bu başlık altında incelenecek bir husus bulunmamaktadır.

METİN SORUSU (Toplamda 20 Puan)

Birinci Soru

- TCK hukuka uygunluk nedenlerini ve kusurluluğu etkileyen halleri “ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan nedenler” başlığı altında birlikte düzenlemiştir. Hangi nedenin hukuka

uygunluğa ilişkin veya kusura ilişkin olduğunu madde metninden anlamak mümkün olmamaktadır. Bu noktada kanun gerekçesi ve CMK'nın 223. maddesi belirtilen bu nedenlerin hukuki niteliğini ortaya koymaktadır. **4**

- Hukuka uygunluk nedenleri suçun hukuka aykırılık unsurunu ortadan kaldırarak fiili hukuk uygun hale getirmektedir. Bu durumda birey hakkında beraat kararı verilir. Kusur yeteneğinin bulunmadığı durumlarda faile hukuka aykırı fiilinden dolayı ceza verilemezken, kusur yeteneğinin azaldığı durumlarda, kusurla orantılı ceza prensibi gereğince faile daha az ceza verilmesi gerekmektedir. Mazeret sebepleri'nin söz konusu olduğu durumlarda cezaya layık olma sınırına varılmadığı için, kanun koyucu cezasızlık öngörmektedir. **2**
- Ayrıca fiilin hukuka uygun olması durumunda işlenen fiil tüm hukuk düzeni bakımından hukuka uygun hale geleceğinden gerek hukuki gerek cezai sorumluluk söz konusu olmayacaktır. Kişinin kusuru olmaması durumunda ise işlenen fiil haksızlık olmaya devam ettiğinden kişinin özel hukuk bakımından sorumluluğu gündeme gelebilecektir. **2**
- Yine hukuka uygun bir fiil sebebiyle kişiye ceza ve güvenlik tedbiri uygulanamayacakken kişinin kusurunun olmaması durumunda güvenlik tedbiri yaptırımını uygulanabilecektir. **2**

İkinci Soru

- 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı hakkında kanunu Türk Ceza Hukuku Reformu kapsamında yapılan temel kanunlardır. **3**

A) Kanunlaştırmanın temel özellikleri;

- Demokratik seçimlerle oluşmuş bir meclis tarafından gerçekleştirilmesi bir ilk teşkil etmektedir. Cumhuriyetin ve devletin etkin bir biçimde korunması baz alınmış ve vatandaşların hak ve özgürlükleri genişleterek güvence altına alınmıştır. **1**
- Hukuk devleti, kusur ve hümanizm ilkelerine uygun düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Başta kadın örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin dahil olduğu bir süreçle "aşağıdan yukarı" Demokratik bir yöntemle gerçekleştirilmiştir. **1**

B) Kanunilik İlkesinin önemli yansımaları;

- TCK'nın 2/1 maddesi ile suç ve cezaların ancak kanunla öngörülebileceğinin açık bir şekilde düzenlenmesi. Aynı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen "idarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz" hükmünün eklenmesi. Aynı maddesinin üçüncü fıkrasında, 765 sayılı mülga TCK'da açıkça öngörülmemiş ve kapsamı belirtilmemiş kıyas yasağına ilkesinin hüküm altına alınması **2**
- 765 sayılı mülga TCK'da açık bir kanuni düzenlemeye konu olmaya geçmişe yürüme yasağının hüküm altına alınması **1**

C) Kusur İlkesine ilişkin önemli yansımaları;

- Kusursuz ceza olmaz ilkesi bağlamında objektif sorumluluk yerine sübjektif sorumluluk esasına dayanan düzenleme yapılması ve kusur ilkesinin temel göstergelerinden biri olan haksızlık hatası kavramının TCK'nın 30. Maddesine 4. Fıkra olarak eklenmesi. **1**
- Kusurla orantılı ceza ilkesi TCK'nın md 61/1'de açıkça öngörülmesi ve sübjektif sorumluluk esasının sadece suçlar için değil aynı zamanda kabahatler için de uygulanması. **1**